

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft — kr. Fél évre 5 " —

Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiac, Vecsey-ház földszint

Előfizetheti helyben: Telegr. K. Lajos könyvkereskedésben

Hirdetési díj:

Ötásbós petisóért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízbeni hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Színházi kónsul. Pázmány Dé... t a „Föv. lapok”-ban olvassuk... t a francia drámaírók társulata...

A kormány nyugszik borostyánain.

A nagy vihar, mely a keleti vasutjgy tárgyalása alkalmával pusztítással fenyegetőzött, megrongálta a kormányt és kormányköröket is.

De hiába! Még sem volt képes megértetni vele azt, hogy ama bizalom szárait, melyet a Deák klubban részére ki-erőszakoltak, az a híres 13 szavazat nem bírja többé épen összetartani!

Nem értette meg vele, hogy magyar kormány alkotmányos viszonyok közt soha oly népszerűtlen, soha oly tehetetlen nem volt, mint a Szláv-kormány.

A parlamentarizmus fogalmával is alig bírta az a kormány, mely látva saját környezetének is csak kényeztetéséből eredt pártfogását, látva a képesége iránti hit végmegsemmisültét, látva, hogy jót nem tehet, látva, hogy botrányt botrányra kénytelen összehalmozni, — mégis megmarad a polcon, melyet csakis a nemzet többségének őszinte bizalma van hivatva fenntartani!

Az alkotmányos országok példából tanuságot meríthetne, miszerint a bizalom lazultával azonnal el kell hagyni helyét minden kormánynak, melynek tehetetlenségét saját pártjának legyelebb tagjai is nemcsak elismerik, hanem nyilván ki is fejezik; és csakis „szükségséges” — „nak tartják addig, míg önként magától szétmállik minden tekintélye!

Hallatlan azon vakmerő elbizakodás, a szerénységnek azon megvetése, a mit a Szláv-kormány tanusit.

Alkalmassint gondviselészerű eszköznek képzeli magát, mely hivatva van bizalom, s valódi többség nélkül uralkodni a nemzet fölött!

Nem egyéb ezen talbizakodás, mint az alkotmányos jogokkal visszaélés a legnagyobb mértékben!

Sőt több: a kormány helyzete valószínűsége alkotmányos abszolutizmus!

Es még azon nyilatkozatot is kockáztathatjuk, hogy a mostani kormányférfiaknak a legfőbb polcon maradásáa ugyanazonos a nemzeti jólét óntudatos akadályozásával s háttérbe szorításával.

örök emlékül fel lesz írva Magyarország alkotmányos életének történetében, kitörhetetlen betűkkel; s a jövő nemzedék szígyennel s fájdalommal fog hivatkozni, ezen — hinnünk kell — egyetlen példára, mely az alkotmányosság érzületéből oly iszonyu gunyt üzött, mint a minőre nem találunk példát az alkotmányos nemzetek történetében sehol és soha!

Ott ülnek ők és nyugsznak babéraikon, melyeket fölök senki sem irigyel! Legyen övék a dicsőség!

Fájdalom! a nemzeté a nyomor és szenvedés, ami dicsőségökből kiárad!

De a visszatörlés ideje is bizonynyal eljövend, midőn a nemzet mint ébredő oroslán sórényét megrázza. erélyllet veti le magáról a terhet, a mely vállait nyomta!

A felelősség sulya akkor egész terhével azokra fog nehezédni, kik a nemzeti jólét fejlődését erőszakkal gátolták.

Es akkor porba tiporva fognak heverni a babér szétéptett darabjai, melyeket most büszkén hordoznak halántékukon. — s melyeket az alkotmányosság jészótó vázaiul tekint a büszkeségében megsértett nemzet!

A válság eldöntését sürgeti a „P. Lloyd.” Feiszóítja a kormányelökök, hogy kezdeményezzen oly koalíciót, mely a kormányt magához vehesse, de ezt csak Tisza Kálmán és Gyöcsy bevonásával ajánlja. A terv a honatyák közt rokonszenvre talált. Így lehet reményünk, hogy a jelenlegi zavar megszüntetésével nem sokára megérjük — az újabb zavart.

A budapesti bíróságok személyzete tiltakozást nyújtott be a kormányhoz azon rendelethe ellen, a melyvel a bírák rangfokozatát szabályozta.

A baloldali kör a gabnavámmenteségről, az erdélyi katonai kórházakról, az 1872. évi hitelmáradványokról 1873-ban igénybe vételéről s a testőrség nyugdíjpolitikájáról szóló tjavaslatokat elfogadta; azonban a testőrség nyugdíjfelemelését a civilistákból véli fedezendőnek.

Deák Ferencz betegsége mind rosszabbra fordul. A szivgörcsök mind erősebbé fejlődnek s látható ok nélkül is ismétlődnek. A beteg arca egészen fel van dultva, alig ismerhetni rá.

A hadi felszerelések szállítására vonatkozó eszázári és királyi közös hadügyminiszteri hirtetmény tárgyában a budapesti kereskedelmi és iparkamara a kormányhoz intézett felterjesztést készített. — A szerződés megkötésére kitűzött határidőt igen rövidnek tartja — először is ennek meghosszabbítását kívánja, miután e rövid határidő mellett a Kivitekonosítottak ismét új egyedságra nyilnia kilitás. — Azután a kamara a hirtetmény egyes pontjaira nézve nyilatkozik. A vállalkozók megjelölésénél használt „nagyiparosok” helyett „iparosok és üzletemberek” kitéltet ajánlja. A posztó-, gyapjú- és bönörmek készítésére szükséges anyagoknak oly gyakran kelendő előállítását is kívánja, a melyek nem képezik szükségkép a vállalkozók magántulajdonát. Az összes szükségletnek az alkalmazott anyagokhoz képest három csoportra való felosztását az úgy természeté által teljesen indokoltnak tartja, de kisebb részletek szállítását is megengedhetőnek tartja, a melyeknek alkalmas minimumát meg lehetne állapítani. Végre kívánja, hogy a miniszterium az olyan ajánlatok

visszautasítását indokolja, a melyek nyilván előnyösebb feltételeket tartalmaznak, mint az elfogadott ajánlatok.

Az országgyűlési Deákkör vasárnapi értekezletén a közjegyzői intézményről szóló tjavaslatot tárgyalta; Pauler indokolta a javaslatot, Guzman pedig ellene szözlött. De végleges határozat nem hozott.

Biharmegye részére — a „P. Lloyd” szerint — az inség enyhítését céljából 100.000 főt utalványozott a kormány. Ez összegből 40.000 a Körös, — 30.000 a Berettyó szabályozására fog fordítottatni (inséges munka), 30.000 pedig a megye szegényei közt fog szétosztatni.

A tanügyi bizottság elhatározta, hogy a reáliskolák két felső osztályában a nemzetgazdászati tantassék.

Szolnok város rendezése még e hónapban készülni fog vitetni, a mikor a tisztújítás is megtartatik.

Békés február 7.

Köztudomásul a vidéki tanárok legnagyobb része teológusokból, mindkét rendből lelkészféregességi vizsgát letett egyénekből áll, kiknek egy része anyagi szükségletől kényeztetve fogadta el a káplánságmál valamivel jóvedelmesebb tanári állást, — másik része pedig talán rábeszélés, jobb jövővel való keesettség reményében, és talán annak megmondolásában, hogy a ki majd iskolavezető akar lenni, annak szüksége van a gyakorlatiakra is, — s végre egy része a tanári pályára iránti hajlamából. — Lett légyen bármiként a dolog, elég az hozzá, hogy állásukat ideiglenesen tartották, és talán tartják most is sokan. De szomoruan csalódnak! — A mint egyszer elfogadták állomásmukat, ha csak valami nexus nem segít rajtuk, — oh mert a nexus minden — vagy legalább is sokat ható, — ott maradnak végképen, az lesz rájuk néve a hely, a hol tengődniök, s a hol halniök kell. — Ezek már látván, hogy korukbeli egyének, — kik talán több szemlel s phisikai képességel mincesnek megáldva, mint ők, — mert káplánok valának és mert azt a botlást nem követték el, hogy vidéken tanárok legyenek, nem ritkán jávöldelemző állásokat foglalnak el; elkecsereződés éreznék magukban, mely gyakran helyüket majdnem egészen türetelenné, foglalkozásukat pedig géppéssé teszi. — Es ez egyik lényeges baja a vidéki kisebb középiskoláknak.

Ha már azok, kik hajlamból vászították a tanári pályát, tapasztalánk azt, hogy nagyobb iskoláink tanárszékét megürülésénél rájuk figyelem fordítottik; ha a másik részre pedig tudta azt, hogy lelkészválasztások alkalmával az illetők által az ő nevük is javaslatba hozatik; ha egy szóval, megvalna részükre a jobb anyagi helyzetet keesetgató jóvó reménye; nagyobb lelkesedéssel járnának el működésekben. Nemesak, hanem akkor nem kellene aggodni, hogy megürösödött tanszékeinket hogy töltésük be?

Igy pedig holva jutunk? Oda, hogy ma-holnap a megürösödött vidéki tanszékekre kellő képességgel bíró egyéneket alig fogunk kapni! Ha vállalkozik is valaki: vállalkozik 1—2 évre, — mint ez nálunk is történt — aután pedig megö, hol legalább a jövő reménye táplálja.

Eszmébe jut itt, hogy némelyek azt szokták mondani: ismertessék meg magokat azon egyének, tegeyenek névreszert! De hogyan? Hisz működések nagyon kis körre szorítottak, központoktól pedig többnyire távol esnek. Irodalmilag? ... Ilyet csak az mondhat, a ki nem ismeri a vidéki tanárok helyzetét, a kik iskolai tartányakkal és órákkal tülhalmazva vannak, a kik nem ritkán a megelátesse mellekörékkel is adni kénytelenek, s a kik családok körében legtöbbnyire anyagi gond-

okkal terheltetnek. Ahoz, hogy valaki önálló irodalmi művel felléphessen, más kellekeken kívül bizonyos lelki nyugodtság, a figyelmennek egy tárgyra való irányozhatása kívánatik, a mit pedig szagkatott munkásság közben elérni nem mindig lehet. Hát mért nem lépnek fel önálló irodalmi művekkel azok, kiknek ilyen akadályokkal nem kell küzdeni? s kikről állásuknál s javadalmazatásuknál fogva méltán meg lehetne várn? Igaz biz az, ok már elég híresek, nekik nem kell névre szert tenni.

Midőn vidéki középiskolánk bajairól, illetőleg hiányairól megemlékeznük: alig lehet figyelmen kívül hagyni a helyi iskolai kormányzatot.

Öröndetes dolog az, hogy a legtöbb helyen fel van már állítva az u. n. iskolai tanácsok, melynek a tanárok tagjai. Hiszen ez nem is lehet máskép.

Sajnos dolog azonban, hogy vannak olyan helyek is, a hol iskolai választmány egyáltalában nincs, vagy ha van is, a papirosan van, mert magáról semmi életjel nem ad, üléseket nem tart, nemcsak, hanem még a nyilvános vizsgákon sem jelen meg. E szerint nincs meg az összekötő kapocs, mely a tanári testületet, — ha ugyan van ilyen, — az egyház kormányzó tanácsával, a presbyteriummal összekösse; nem adatik arra alkalom, hogy az iskola beléletére vonatkozó dolgok megbeszélésének, indítványok vétetésének, azok megvitatásának; nincs meg az jóakarú felügyelő testület, mely a zsurlódások közt — pedig ilyenek minden iskola életében merülhetnek, söt mertülnek is fel — elfogulatlan igazságot szolgáltatson. Ilyen helyeken már a tanárok öszigietlenül állanak. A presbyterium csak is annyit foglalkozik az ily középiskolák ügyeivel, hogy a félévi vizsgák idejét meghatározza, azokat megtartja; félévi közepén az iskoláknak az előhaladását megvizsgálta, mindezeket pedig a kanonika visitációval felül vizsgálatolja; s mindezen visitáció s vizsga eredményét tudomásul veszi; de semmi más ponton a tanárokkal nem érintkezik.

Nekem ez ellen a sok mindenféle visitáció ellen semmi kifogásom, bár ez a sok a bizalomnak nem nagy jele: söt bizonyos tekintetben szükségesnek is tartom. Csakhogy álljon az annak megvizsgálásában, hogy a tanár hogy tanít? mit tanít? ne pedig abban, hogy a gyermekek minden ilyen visitáció alkalmával mit tudnak? Ezen tudás felmutathatásáért minden visitáció előtt több napig ismételtetni kell, az idót szakolni, — a mi pedig kevés tanárral bíró iskoláknak nagy vesztesség: kétszeresen nagy pedig az oly iskoláknak, melyeknek növedékei több felekezethez, kik inncpeik alatt — hol az egyik, hol a másik, hol a harmadik csoport — az iskolákat nem látogatják. — Hogy a gyermekek valamely tartányban mily előhaladást tettek: az a félévi vizsgák alatt meg is kitéphetik; — Canonica visitációra pedig főképp akkor volna szükség, ha a tractus kiváló gondjai közé sorozná a kebelében levő középiskolákat. — De míg a népiscolák állapotát tüzetesen ismerteti, a jobn tanítókat névszerint felelteni, addig a középiskolákról hallgat. — Tehát sem a tractus, sem a superintendentalia! — Pedig talán nem lenne felesleges tractualis gyűléseken is szellőtetni az egyház-megye felekezeti középiskoláink ügyét. Ki tudja, az egyes egyházaknak közügyekért még lelkesedni tudó küldöttségei közt nem lennének-e olyanok, kik áldozatnakkal segítenének a terhek emelésében? Nem lennének-e olyanok, kik az iskola jóhírének terjesztésével, — feltéve, hogy azt megérdemli, — eszközül szolgálának a növedékek számára szaporítására? sat.

Nem folytatom tovább. — Tudom, hogy némely tárgyat kellő világlátásban nem helyeztem, sokat pedig elhallgattam. Tudom azt is, hogy meg így is lesznek, kik soromban nem az ügy iránti érdekeltségét, hanem rossz akaratot, vagy legalább is „Cicero pro domo sua” kezesnek és találnak. Az én cézüm pedig nem ez vala. — Vagy van szükség a vidéki középiskolákra a közügy s különösen anyaiskolák érdekeiben; vagy nincs. Ha van, akkor részsiljenek olyan figyelmenben, hogy céljuknak

Kedves Sir, — mondá — jövök az ön hajójomra hazautazásáról értekezni. A „Serey” e héten elindult, mintán azonban ez, ön számára igen rövid határidő lenne, megkértem a hajójegyüköt, hogy számomra három napig kegyelmi vesztelést engedélyezzen s reményem, hogy önnek teljesen elég lesz. Akkor épen a legjobb időben érkezünk Angol-hozba, hogy a telet megcsalhasssuk.

Sir Edvin nagyon örült, hogy Timmins kapitányt láthatta s nagy tiszteletet érzett iránta, hanem rögtönös tervekelt ép annyira idegenkedett, mint töltönös mozdulatoktól. Kiválólag meg volt lepve, s időt vett a fölébőre. Érezte, hogy elég természetes, az ön-hívogatást jól ismerő kapitányának azon meggyőződése, hogy ily alkalmat felhasználand, s hogy nehezen fog ösni neki magának — nem is emítve Timmins kapitányt — kielégítő okát átadni a capon tovább maradásának.

Mrs. Turnbull, — szölt Timmins kapitány — ön s az orvos veltem fogunk jönni. — Éa is önnel tartanék, kapitány ur, — szölt Chartres — de az ön készülődése 10 söt 12 nap sem volna-elegendő. Azonkivül remszi is érzem magam. Legjobb lesz, ha nem megyek.

Tagadhatatlan, hogy Chartres e szavai pppant besújtólag hatottak a kapitányra. Azonkivül, hogy pénzbeli vesztessége volt, meg at-

megfelelhessenek; ha nincs, akkor Meg akartam mutatni némely uraknak, hogyha az anya gyermekéről kellőleg nem gondoskodik, s annak ruhája ennek következtében szakadozott, míg társai hétköznap is vasárnapi ruhában járnak, a a gyermek nem gunyt érdemel, mert a gyu visszahull azokra, kik eltűrik, azt, hogy a der Menschnek genit. des Mensches legyen.

Végül nem tehetem, hogy egy tárgyanmal ugyan össze nem függő, s csak is a bekési r. gymm. tápintézetére vonatkozó öröndetes eseményt fel ne jegyezsek. A tápintézet költségének fedezésére néhány év óta jótékony bálók szoktak adtatni. Az idén e célra bál helyett aláírás i indítottat meg, s részint egyesek, részint testületek 300 frtnál többet adadakoztak.

Bihari István.

Fővárosi élet.

A Kisfaludy társaság e hó 8-án tartá 25-ik közgyűlését. Négyzszáz óda ünnepli ténhat és 38 éves társulat Kisfaludy Károly születési napját.

Még csak az öreg Toldy él az alapítók közül. Az előnk beszédét is ő tartá. Hangsúlyozá a családok magyarosítását, e célból a növelés gyökeres reformjának szükségét. Elmondá a növevelés fejlődésének történetét. Felhívja az irókat, nőket s minden hazafit, hogy a magyar nevelés ügyében közreműködjenek, karöltve a Kisfaludy-társasággal, mely főleg a magyar nők képzésével foglalkozik.

Gregus Agost titkár évi jelentését olvásá fel; elsorolja, micsoda műveket adott ki a társaság a múlt évben? Sajtó alatt van Moliere IV-ik köteté, Georges Eliot „Middlen-march” nagy regénye, az első magyar szenteszeres dramaturgia Sziligettil, Bartalus hazai népdalok 2-ik köteté, Kazinczy s Cserei levelezése. A jelentés előadja még a tagok működését, jelenti az új alapító tagokat s a hagyományozókat. Sajnálattal említi végül, hogy az irói tulajdonjog kérdése még nincs megoldva. Szász Károly felolvásá a rany László „A hunok harca” című költeményét. — E mű irányzókészűre, a magyar és német közt fennálló gyűlöletet tárgyalja.

Puliszki Ferencz a „Budapesti szemle”ből felolvásá „Adalékok a hazai műtörténelmez” című értekezését.

Gyula Pál „Selő” (vizi tündér) cím-m balladát olvasott fel, s az tetszéssel fogadtatt.

Dalmadi Győző „A rémlátók” című költeménye, mely sikerült, a nemzot nyomott hangulatának emelésére czakolt.

Tóth Kálmán a pályázatokról tesz jelentést; a lyrai pályázat nem sikerült, az aespusti mesék közül nyert „A kecske tragédiája”, szerzője Névy László, megdicséretnek Rónai István s Csalmajai meséi.

Belföldi hírek. Nagy-szalontai ifjuság a „Nemzet”-ben 1874-ik évi február hó 10-ik kolera-árvák félszegésére zárt-nyilatkozat fog rendelt. Beléptij 2 napra 5 ft. Kezdeté 8 órakor. Fővárosi Ferenccz Sopronban 3 zene-egylet. Baján polgármesterré dr. Hauer választva választott meg. Nagyváradon börtön feyven-ny 7 szabadon bocsátottat, a király uralkodása jubileumának kegyelmi Hatala Gergely azonban még a köter-

Előfizet... Helyben... Egy évre 10 ft... Fél évre 6 ft... Előfizetési pénz... Földrajz, Vercs... Előfizet... Tellegráf K. L. d... desében a szerkesztő... a postai...

Ismét

A koalíció színe került. Tünetes, s esőbitag kel. S a kit a glénk képzeltetés látja is, mint tilnek jogi ellenzék egybe várnak pirosbőrök. Jól eszt m Mindenki ajkja hogy a hasza veszté látjuk, hogy az kormány" törvény szelére vitt bennin Senki sem tar közösgyes szerződ zási rendszer vitte És most azok a jó harcot vittak a k len, önmaguk is képtelen dolgokat. Elküldötták te ellenzék, mely ama szert mindig veszté hazafialtaságot kö a m a z a l a p o n hon ügyeinek vezet Nem csudálkoz leleményesség, n vezet furlangos ut bámulhatunk, hogy közül mérészelnek hogy ama tarthatat pon hajlandók a k o is részt venni. Közéllunk pe valóságban. Hiszen kimondá, hogy h párttal" telát a jobb vállalni. A hívő sz máj jobbról. S mily esábitó vak, minden új k mányalakításban, n mán és Ghyez ynyut biztosítékot ország zavartalan s lődését előmozdító. Ez a jobboldal mézes-malacos arra gondolvá a miniszter rozára bírja az ille De mit szól eh polgárságra, mely működni? Magyarország szolgálhatat oly férf lomnak, a kik azon zset továbbra ie. a helyzetbe jutott. A polgárság az ne képviselőházban. Az ágában sem volt az ügyes kormány számb emberreit. Hiszen ha megkedve a 67-ki alapo akkor nem választot kat, kik azt igérték, alapon álló kormány. Mi Bécsből függ mányt óhajtunk. Épe tan minden oly kor gyunk, a mely az ed

Szerelmi tragédia. Mult pénteken Bécsben igen szomorú eset történt. Sem ne Frigyes, a nyugati vasut egyik kintő hivatalnok, alig 26 éves fiatal ember szerette Neumann Teréz, a másodikik. Az angol azonban nem egyezettett házasságra el, mert a leány zsidó volt s züléi nem akarták keresztényhez adni. A hiv szeretők ekkor elhatározták, hogy együtt meghalnak. Péntek reggel a szerelmesek elmentek az angol király-szállóba; Semmelweis kifizette az első emeleten elfoglalt szobájá bérét s aztán belétről bezárták magukra az ajtót. Keveffel délutáni 5 óra előtt a pincér két lövést hallott a szobában. A helyett, hogy felfestés volna az ajtót, értesítet az esetről a rendőrség, mely aztán betörtet az ajtót. A szoba közepén feküdt a leány, mellette keresztbe tett kezekkel s ágyterítve betakarva; közvetlen mellette feküdt Semmler, fejét a lány mellére nyugasztva, szétrúzott homlokka. A pistolyok ott felejték jobbról, balról s szivel meg golyóval voltak föltve. Az asztalon 4 látogatójegy feküdt. Az elson ez állott: „Bécs város tisztelt polgármesterének közös sirtő eszédek Semmler Frigyes és Neumann Teréz." E névjegyet mindkettő aláírta. A másodikik: „Az angol királyi szülőháza a számla ki van fizetve s csak netaláni bepiszkításokért kellend fizetni. Bécs, febr. 6. 1874. déli 12 óra." A harmadikon: „Házasságunk rövid napjai boldogok voltak; mi boldogok de drágán éltünk. Ismétlem, a számla számlája ki van fizetve. Bécs, febr. 6. 1874. déli 12 óra." A negyedik kártya, mely valószínűleg közvetlen a halál előtt íratott. Következőleg hangzik: „A jövő évi rokainknak. Kedvesem s arám szerelm irántam oly nagy volt, hogy én a nagy szerelm irántam tisztelhetők, csak akkor határoztam magam e lépésre, mikor már minden magunkkal hozott pénz...". E kártya befejezetlen maradt. Az asztalon ott hevert még egy bezárt leveletrék, benne egy száradt virág. A borítékon: „Szerelmem első napjaiból." A boldogtalan szerelmesek közrészvét mellett temették el.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház febr. 9-ki ülésén elnök több rendbeli kérvényt be a meggyék kikérletek ellen, valamint Szolnok megyé a 1868. évi XXXVIII. t. c. módosítása iránt. Ezek a kérvényi bizottsághoz utasítanak. Molnár Antal a tanügyi bizottsághoz nevesen betegezteti az ifjúság gyegyerakolatoról szóló törvényjavaslat feletti jelentést. Kinyomatik és ki fog osztani. Szlavy J. bemutatja a kir. szentesített nyert törvényjavaslatot a keleti vasút függő adósságainak rendezéséről, mely kihirdetetik.

Kossuth Lajosról a „Magyar Ujság" mai számában levél jelent meg. Válasz ez Madarásznak, a ki hazánk lakossága pénzügyi nyomorának javíthatására nézve Kossuth tanácsát kéri. E levelet ismertetni fogjuk.

Felolvas szerkesztő s kiadótalajdonos: OLAH KÁROLY.

nél 19 szóval 15 ellen Paulai választott meg. „Lásztmányi tagnak; ez alkalomból felhozták, hogy még bizonytalan, hogy Paulai Kolozsvárra megy-e? A jövő évi előirányzat 847 frnti felesleget mutatván fel, ellátározatot, hogy a felesleget az előirányzott 500 frton felül még 400 foz külföldi hírlapok előfizetésére fordítsát. Végül Mende Bódog terjesztette elő azon indítványt, hogy az irók és művészek elősása rosztalásá jelentvően a sajtó terén előfordult szerelmeknek párbaj általi megtorlása felett s bizottságot küld ki, mely előterjesztést teygen egy besúletbírószág alakításának és hatáskörének módzatai iránt. Ez indítvány hozzább vitára adott alkalmat, melyben az indítványozó kivül Mudrony Soma, Visi I. Sonnenfeld, Baláz Sándor, Keszler J. vettek részt. A vitában rosztalólag említtet meg, hogy a sajtó, minden megújítás nélkül közölvén az újabbon felmerült párbajokat, azokat mintegy helyeselni látszott; Mudrony Soma azon indítvány, hogy azon tagok, kik párbajt kívánnak, rekesztessenek ki a társaságból, elvetettvén. Mende azon indítványa egyhangulag elfogadott, és az ottági bizottságra Jókai Mór, Mende Bódog, Dárday Sándor, Hatala Péter és Baláz Sándor választották.

Külföld.

Február 10. 1874. Münchenben a kolera már szűnőfélben van. Mikor legavában dult ott a vész, a magyar királyné ép akkor időzött ott lenyá látogatásán s az udvarnál tapaszalnia kelle, mennyire félnek még a trónhoz legközelebb állók is a kolerától. Egy nap azon akaratát nyilvánította, hogy a koleraórházat megakarja látogatni. Minden ellenbeszéd hasztalan volt. A magyar királyné elment: ágytól ágyhoz ment, szívesen beszégett a betegekkel s kezéiket megsórtira. Természetes, hogy ez esemény egész Münchenben a legirósabb feltűnést okozá s most ott a legnépszerűbb jelenség — a magyar királyné. Egy párbaj vége. Olvasóink bizonyára még emlékeznek arra, hogy lapunkban pár héttel ezelőt Ghika hercegnek Soutzo herceg által párbajban megölését jeleztek. Most arról tudósíthatunk, hogy a melun-i bíróság tegnapelőt (f. hó 8-án) Soutzo herceget e miatt egy évi börtönre ítélte.

A bebörtönzött püspök. Ledochovszky a poszti kerületi tábla által nyilvántartás fog kiállgatott, a törvények ellen elkövetett vétéséi ügyében. Francia lapok Ferencz Józsefnek oroszországi utjából a legjobb következtetésekre jutnak. Azt mondják, hogy a keleti kérdés ez által bizonytalan időre el lesz napolva, mi által a béke hosszú időre biztosítva van. Azt is hiszik, hogy Ausztria szövetségre lép Muszkországgal. Persze, hogy Magyarország tetszőségét számba nem veszik. Pedig a magyar v e t o s is ér valmit, — legalább is annyit, mint a híres francia lapok kancsukapóitkajai.

Az arany partokon ismét kiütött a háború; a legyőzött zultán pár nap előtt megkezdte s most az országban mindenütt népfelkelés van s több erőd épül, miknek némelyike roppant fontossággal bírand. Az európai csapatok most vesztog állanak; új erősítést várnak. A spanyol karlistáknak ismét kedvező szerencse. A nép több bizalommal kezd viselkedni irántuk; a kisebb községek önként feladnak meg nekik. Don Carlos bőven látja eiket pénzrel s a nép délni szerelkek. Olasz és Franciaország közt ismét helyre áll a régi jó viszony. Az olasz kamra megmarad polcán; visszavette lemondását. — Török János meghalt. Országiszerte ismert név volt ez. Született Tapolcsán s az Eszterházy-családnál gazdatiszt volt. De irodalmi művei figyelmet kellettek. 48-ban honvédekelt. Tudományos képessége őt a magyar akadémia tagjainak sorába emelte, s majd orosz. levéltárnok lón. Az ötvenes évek elején a „Pesti Napló" szerkesztette, de az osztrákok mindig háborgatták s azzal fel kellett hagynia. Azután gazdasági s történeti művekkel foglalkozott. Majd az ultramontánok táboraiba szegődött. A máriacelli híres bucsujáráson ő vitte a zászlót. Később a „Pesti hírnök" őt szerkesztette, s azt a papság szolgálgóvá tette. A gunyolok hírnök János-t caricciroin kezdék, a szabad elvű lapok vele élénk, jót-ott éles s nehány párbajra vezeték polemikát folytattak s „P. H." semmiképp nem mutatott fel. Fel kellett azonban említenünk, hogy midőn a bécsi körök Magyarországot a reichsrathba akarták bekérszeríteni, ez ellen Török a leghejtóbb erélyvel szólalt fel s midőn Zichy Herman kancellár a kuria függetlenségét akarta megsemmisíteni, éles czikket írt e terv ellen. A kiegyezés megtörtvén, Török visszavonult a levéltárnoki állomásra; ezután meg némi publicistikai kísérletet tett, mint a „Magyar Állam" társtulajdonosa, de ettől is nemokára visszavonult. Egész életén át a legszorgalmasabb könyvgyűjtő volt s hátrahagyott könyvtárának „Hungaricum" s politikai része apartlan. E könyvtárt Schlauch szatmári püspök vette meg tőle; de még nem szállították el. Meglehet, hogy a fájdalom, hogy könyveitől megválnia kell, lényegesen hozzájárult halála siettetéséhez. Török János 68 évét élt. A legalaposabban képzett, magvas magyar irályu publicista volt; hamvai nyugodjanak békével!

UJDONSÁGOK.

Nyilt köszönet. Vizvári ur az árvaévek javára 50 frtot küldött hozzá; — fogadja az illető e nemes szép tetteért az egylet nevében háls köszönetem. Gróf Bethlen Mikó-Róza, elnök. A debreczeni Istvángazdaságtudományi üzleti mérlege már elkészült. A legközelebbi választmányi ülésen — csütörtökön — fog az osztalék iránti javaslat közgyűlés elé terjesztés végett megállapítani. Úgy tudjuk, hogy nemcsak a legközelebbi országos csapások rombolása nem hatott kárkérvány az Istvángazdaságtudományi üzletre, sőt az üzleti eredmény igen kedvezőnek mondható. A részvényesek szép osztalékra számíthatnak. Orvendünk, hogy e régebben fenálló társulat, mely oly sok jótékonyktságot gyakorolt fenállása óta, ily szépen ki-

alotta a viharokat. A miben az igazgatóság tapintatos vezetésnek s szaktertellemel párosult buzgósságának nem kis része van.

Szinhas. Holnap szerdán adati fog színpadunkon: „SALOME". Józiska Kálmán b. színműve. A czimzerepet Töröké játsza.

A tombolajátékok a következő adományok küldeték be: Rikl Gizella egy fűrésztartót, Michalovits Istvánné egy fűrésztartót, orvos Popper Alajos egy dohánytartót, és egy poharat, Ungvári Esztí egy látozó-jegytartót, B. Györfi Sámuelné egy számológépet, Gróf Kornis Zsigmondné egy himzett szőnyegét, Graeffel György Róza egy horgolt selyem sapkát, egy kőzi kosárt és egy himzett párnát, Kaffka József egy ébenkeretben hémvert, Karap Mór bronz-ábrányt, kristálylívart, virágtartóval, egy fűlegyeztőt, egy gyöngyházas-legendát, egy gyűszűszelencét, Szentimrei Kálmán egy márvány-urnát, Gerőbi Fülöp 1 szelencze számocézt, 1 úb, barnacézt, egy tengeri rókát, 1 doboz fűzet, 1 palack ananászt, 1 palack vegyes búgót, 1 csomag poszonyi kétszer sültet, 1 palack mustárt, 1 palack rozslóist, 1 gyufatartót, 1 doboz tejkivonat, Csáthy Károly 8 darab könyvet és egy emlékkönyvet, Gyurky egy veres bőri írószekrényt, Rott Lipót és testvére 6 darab szalmastutatót, 3 palack illatszert, 2 darab szappant, 6 pár kélő-gombot, Gyulai Sámuel 1 szivart, 1 óráilványt, egy lámpatálcát.

A reáliskolai felügyelőbizottság a színpadon délután ulést tartott s az intézet anyagi és szellemi érdekei felett történtek eszmecserék. Julius Caesar Debrecezenben. No csak a színpadon láthatjuk meg. A brit óriás fest. czimzett darabja nem sokára színe kerül. Temeszetes, hogy a czimzerepet Rónai játsza. Ily darabokat mindig örömmel üdvözöl színpadunk Debrecezen város művel közönsége.

A koleraárvak s özvegyek javára begyűlt adományokból az utóbbi napokban jelentékenyebb összeg adatott ki segélyezésre a jogosultak közt. Alarczok bál tartatik jövő kedden a városi színházban, mire felhívjuk az ifjúság figyelmét. A nagy zenekart Znojmeszki Gyula fogja vezérelni. A magyar tánczerepreket Baláz Kálmán jeles zenetársulatával játszandja ismert kitinoséggal. Az izléses és változatos tánczredő kellően van gondoskodva. Az ételek és italok pontos kiszolgáltatását Torma István vállalta el. A czukrástort Vikol János. Tetszés szerinti alarczok öltönyöket mérsekkelt díjért megrendelhetni Püspöki Imre főruhátornál a színházi ruhátnál. A bementi díj csak a rendes marad, azaz alsó és közép páholy 4 ft 50 kr. — Családi páholy 7 ft. Másodemeleti páholy 3 ft. 50 kr. — azon megújgyezéssel, hogy minden páholyba menő egyen köteles magát földsínti 1 frtos jeggyel is ellátni. Bementi díj: a terebbe és földsínti zártzsekre 1 ft. oszt. ér. Emeletli zártzsekre 60 kr. Karzat 30 kr. Tisztelettel kéretnek a t. cz. hérió uraságok páholyak meg vagy nem tartása iránt febr. 16. déli 12 óráig rendelkezni. Kezdeté 8 órakor.

Gyászír. E gyűlt István, szintársulatak egyik kintő tagját s családát mely fájdalom suttogta, két éves kis fia ma hajnalban

meghalt. Temetése holnap délután lesz. Nyugodjék békével a kis ártatlan!

Benedek Aladár (Náray Iván) legújabb vegyes költeményei „Árnyak, sugarak" czim alatt megjelentek, a költő arzenkével 273. lapon csinos kiállításban. Benedek Aladár tehetségesebb költőink közé tartozik. Fent jelölt művében is több sikerült költemény van, melyek méltán figyelmet keltenek. Szerző biztonosan kezeli a nyelvet és teknikája is nagy gyakorlottságot mutat. De ugy tetszik nekünk, hogy épen az ő érdekében ajánlanunk kell, mikép ne írjon annyit; hanem tehetségét, mit csak az irigység vitathatna el, magasabb szabású költői művek előállítására igyekezze felhasználni!

Jövő pénteken a városháza nagy termében Békéssy László gazdasági tanár fog felolvastat tartani, mit ajánlunk az érdekeltek figyelmébe.

Részvétellel halljuk, hogy Tóth József főiskolai tanár s városi főrealtanodai igazgató sulyosan beteg; óhajtjuk, hogy mielőbb visszanyerje őt a tanügy.

Egy gyermek megéése. Ma reggeli 10 órakor a barányutczai színelőmban Lukács János házának egyik bezárt szobájából iszonyos gyermekkiöltás hallatszott s amit a szomszédok az ajtó betörték, egy 5 éves lánykát, Lukács Juliánát égo szalma közt lángban találtak. Ezen gyermek nem megéve, hanem a szó teljes értelmében persze volt, oly annyira, hogy dr. Kempf sz. áll. honvédt forras az élet menthetlenségét kimondta. Ugy kelle történnie, hogy az anya a két gyermeket, egy 3, és egy 5 éves szobájába bezárta. Mialatt a pincérement volna, a kis leány székre felállt és a gorenálról levette a gyufákat. — az árnyból szalmit vitt ki és azt felgyújtotta. Ime ismét egy didoziója az anyai gondatlanságnak. Valóban szükséges volna, hogy az előjárások szigorban örököndek a szegény gyermekek ápolatása s etele fölött és a törvények szigorával suttanják az ily gondban szüléket.

Két nejeudágot egy galicziai izraelita lev letartóztatta várossunkban; a kópé első nejeült megszökött, s másodsor is házasságra lépett, természetesen fiatal menyecskével.

A polgári kör saját könyvtára gyarapítására. A Fehér ló-ban jövő szombat, febr. 14-én zártkörű tánczestületet rendez. Belepti jegyek 1 fival a meghívó elomutatása mellett válthatók előre is Otrókosi Vég Jánosnál, Tóth Lajos és társa vasarkesében, a kör helyiségében, este pedig a pénztárnál. — Kezdeté 8 órakor.

Amababban. mely a gazdasági tanintézet földmívelés iskolájában garázdaikodott, még mindig Debrecezen környékén van; de bizony senki sem néz utána. Két nap előtt, hár szerdait, e banda a bagosi csapzsekbén tartózkodott.

Megfogyott. Egy napszámot találtak ma reggel Szechenyiuzeza végén a sátrak közt. Neve Nagy Sándor, 40 éves. éjelen, már halok a legyűlt, midőn fellettek, s pár perc alatt ki is a tála lelkét.

Nevesere. Tegnap számunk hirdetésí rovatában „Wertheim" név helyett F e l d h e i m olvassandó.

H I R D E T É S E K.

Tiszavidéki és arad-temesvári vasut.

Table with 6 columns: I. Bécsből és Pestről Kassa felé, II. Bécsből és Pestről Arad és Temesvár felé, III. Bécsből és Pestről Nagyvárad felé, IV. Kassáról Pest és Bécs felé, V. Temesvár és Aradról Pest és Bécs felé, VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé. Each column contains train schedules with columns for departure times and days.

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Debrecezen, N. Váradon, Kussán, Miskolczon, Szerecsen és Temesvárott, a pályaudvarokon kifüggesztett menetrendekből tudható meg.

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közli a következők: Miszerint a felperes Horváth Sándor részére, kiskorú örökösök és örökösök részére, a 70-ik sz. paragrafus 329-ik §-a értelmében lejegyezve határozatával kálvárosi 3299 sz. házastulajdonosok alpereséi 400 afra becsült fele részét 1874-ik évi február hó 25-ik. sávkész esztendő márczius hó 25-ik napján d. n. 3 órakor a telekkönyvi iródtalban, kiküldött végrehajtó K o v a c s J o z s e f által megartandó árverésen el fog adatni. Az árverési feltételek a következők: 1. Kiküldési ár a tészerék, melynek 10% vagy 40 f az árverési szándékozók által a kiküldött árverési kezéhez bantapandó letendő. 2. Az ingatlanok az 1-80 árverési határonapon azon becsáron felül vagy azon a 7-ik árverési határonapon azon becsáron alól is eladandak. 3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütési számtala az első nap alatt, a 2-ik 1 hó alatt, a 3-ik 2 hónap alatt az árverés napjától fogva jaro 6 százalékos kamattal, fenitit telekkönyvi hatóságnál lefizetendő, a bantapandó az első részletbe tudatik. 4. A vevő a vett ingatlanok a leütéstől 14 nap mulva hirt-kézzel és használatba lép; tulajdonjoga csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból esak leüztetni. 5. Vevő viseli az átírási kincstári díjat, és a vett ingatlanok után a leütéstől fogva eső mindennemű adó s egyéb terhet. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenné, a vett ingatlan bármely érdekelte fel kérlmére a p. t. r. 4. §. 9. § értelmében vevő kárára és veszélyére újabban kitűzendő csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fog adatni. Egyszermind azok, a kik a felfoglalt ingatlanra tulajdon vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, felhívjuk, hogy igényekere etieket ezen hirdetésmény közzétételnek utolsó napjától számítottól 15 nap alatt — fenitit telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be. Kelt Debrecezen, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának 1874-ik évi jan. hó 16-ik napján tartott ülésből.

Zachariás Alajos jegyző.

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közli a következők: Miszerint a felperes Horváth Sándor részére, kiskorú örökösök és örökösök részére, a 70-ik sz. paragrafus 329-ik §-a értelmében lejegyezve határozatával kálvárosi 3299 sz. házastulajdonosok alpereséi 400 afra becsült fele részét 1874-ik évi február hó 25-ik. sávkész esztendő márczius hó 25-ik napján d. n. 3 órakor a telekkönyvi iródtalban, kiküldött végrehajtó K o v a c s J o z s e f által megartandó árverésen el fog adatni. Az árverési feltételek a következők: 1. Kiküldési ár a tészerék, melynek 10% vagy 40 f az árverési szándékozók által a kiküldött árverési kezéhez bantapandó letendő. 2. Az ingatlanok az 1-80 árverési határonapon azon becsáron felül vagy azon a 7-ik árverési határonapon azon becsáron alól is eladandak. 3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütési számtala az első nap alatt, a 2-ik 1 hó alatt, a 3-ik 2 hónap alatt az árverés napjától fogva jaro 6 százalékos kamattal, fenitit telekkönyvi hatóságnál lefizetendő, a bantapandó az első részletbe tudatik. 4. A vevő a vett ingatlanok a leütéstől 14 nap mulva hirt-kézzel és használatba lép; tulajdonjoga csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból esak leüztetni. 5. Vevő viseli az átírási kincstári díjat, és a vett ingatlanok után a leütéstől fogva eső mindennemű adó s egyéb terhet. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenné, a vett ingatlan bármely érdekelte fel kérlmére a p. t. r. 4. §. 9. § értelmében vevő kárára és veszélyére újabban kitűzendő csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fog adatni. Egyszermind azok, a kik a felfoglalt ingatlanra tulajdon vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, felhívjuk, hogy igényekere etieket ezen hirdetésmény közzétételnek utolsó napjától számítottól 15 nap alatt — fenitit telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be. Kelt Debrecezen, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának 1874. jan. 31-én tartott ülésből.

Boruzs József, jegyző.

Felhívás.

Az érnélküli takszék-pénztár egy évvel tartandó közgyűlést tart. Határidő 1874-ü évi febr. 19-kenek délelőtti 9 óráig. Székhelye a k. u. d. n. az egyet. helyiségben kitűntek, mely helyesen és időben minden részvényes tag személyesen vagy részvényes megbíratalmazója által megjelölendő feltehető.

Boruzs József, jegyző.

Meghívás!

„A nagykarolyi önszegélyző népbank" összes tagjai, folyó év márczius hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Nagy-Károlyban tartandó tisztújító rendkívüli gyűlésre ezennel meghívtnak.

Tanácskozás tárgyai:

- 1. Az igazgatóság jelentése.
2. Nyolcz havi forgalom és mérleg kimutatása.
3. Az alapszabályok 24-ik §-a szerinti pénztárnoki felmentvény kiszolgáltatása.
4. Az összes tisztikar és választmányi leköszönése.
5. Új tisztikar és választmányi választása.
6. Indítványok.

Figyelmébe ajánlatik a t. cz. tagoknak, miszerint csupán azon indítványok tárgyaltnak, melyek kellően indokolva és a közgyűlést legalább 3 nappal megelőzőleg — az igazgatóságghoz beadtnak. Kelt N.-Karoly, 1874. február 1-jén.

A nagy-károlyi önszegélyző népbank vezér-igazgatója: Novák Gusztáv.

Eladó ingatlanok.

Csupó-lányutczon szegleten 766. sz. a. cseresep kőház, mely tartalmaz 4 szobát, konyhát, pincézt és több kamart, háztulái 28 és fél öl földével; — továbbá a sétakertben 6 kapa igen jó karban levő szőlő, sok termő gyümölcsfaival, alkalmas kőpajzával, zandely fedéllel, az örökösök által f. hó t e b r u á r 14-én délutáni 2 órakor tartandó önkéntes árverésen eladó ingatlan. — A venni szándékozók addig is értekezhetnek a font. jelzett számon házában lakó Törös István örökösével.

Donab Józseffel.

Eladó ház.

Hajdu Nándor a városháza mellett réppel fedve, mely tartalmaz 11 szobát, hozzá való konyha kamara, pincze és istállóval együtt szabadkétlen eladó. Értekezhetni ugyanott 1838. szám alatt lakó tulajdonos.

Donab Józseffel.

Regény a tengerészélet

Irta a „Rockin Fordította Komp Harmadik kötet (64-ik fo) — Részműl a c gnyitónok tartom, hogy nyilatkozn. Hiszen ő gany kapitány, ki mell magyos bizalmas lábon mondá, hogy előtte Ch hogy rövid idő múlva e pedig ezt nem mondand végezt tény lett volna mert egy báró nem közhagyott telepen, mint mi — Igaza van, de hogy a tábornok nem ha seletéért. Neki kérszeri a nyilatkozatra, érti?

Donab Józseffel.